

IZHAJA VSAK DAN

tedaj ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utoljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rekapital se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Georgije Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Georgije Galatti števe 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

POLIT. DRUŠTVO „EDINOST“

sklicuje

za danes, dne 18. junija

ob 8. uri zvečer

velik manifestacijski

shod

v veliko dvorano „Nar. D.“ v Trstu.

Dnevni red:

Italijansko vseučiliščno vprašanje in naše zahteve na šolsk. polju.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR

političnega društva „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Naši poslanci in italijansko vseučiliščno vprašanje.

DUNAJ 17. (Priv.) Dr. Ploj in dr. Šušteršič sta bila danes povabljena na razgovor k ministerskemu predsedniku baronu Bienertu. Poslanca sta precizirala stališče Jugoslovancev v vprašanju italijanskega vseučilišnega vprašanja. Pogajanja se bodo nadaljevala.

Državni zbor.

DUNAJ 17. Poslanska zbornica je sprejela proračun ministra notranjih zadev, pravosodja, nauka in domobranstva, na kar je začela razprava o poljedelskem, trgovskem, železniškem in ministerstvu za javna dela.

DUNAJ 17. V nadaljevanju razprave o tretji skupini proračuna je posl. Benkovič izvajal, da dela vlada razliko med alpskimi in severnimi deželami; izlasti če gre za slovanske dežele. Govoril je o vprašanju tarifov rjavega premoga in izjavil, da če pride do znižanja tarifov, morajo isti veljati tudi za alpske dežele. Govornik je urgiral gradnjo raznih železniških prog in rekel, da vlada vse drugače postopa nasproti zahtevam Slovencev, kakor pa če gre za železniške zveze na Gornjem Štajerskem. Potem je govoril o obstrukciji Slovencev v štajerskem deželnem zboru, češ, da je bila obstrukcija le obramba nasproti atentatom na posebno stanje Slovencev. Prebivalstvo se ni, a kakor so se vlada in oblastniki v deželnem zboru nadejali, obrnila proti Slovincem, pač pa nasprotno. — Govornik se je pritoževal o nevdržljivih razmerah na državnem kolodvoru v Celovcu. — Konečno je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

Razprava je bila potem prekinjena in nadaljevala je debata o nujnem predlogu glede tkalcev. Nato je bila ta razprava prekinjena in seja zaključena. Prihodnja seja bo jutri.

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski spisal Ks. Šandor-Gjalski. - Prevel Fr. Orel.

— A Zunić, — da bi bil tak?
— Mislite li, da bi sicer bil to, kar je? Ne poznate vi Zunića! Tukaj gospod Haramija bi vam lahko kaj povedal.
No da, — je začel Haramija, ogledovaje si pri vratih sosednje sobe. — Ni bilo nikogar. Zunić je čuden svat. Mene ne briga, kako se je povselp do mesta upravitelja. Ve se samo, da je kakor pisar vedno nastopal proti svojemu podžupanu, poštenjaku skozi in skozi. Starček je bil predober. In zato je vsakdo delal po svoji misli. Da ste tedaj videli Lisičko! Kaka imenitna dama vam je bila! V brk vam je obsojala podžupana in očitno hujškala ljudstvo proti njemu. Sedaj je vsa drugačna. Zunić ne pozna šale, a

Kompromisna pogajanja za italijansko pravno fakulteto.

DUNAJ 17. Na povabilo ministerskega predsednika barona Bienertu so se danes predpoldne načelniki nemško-narodne zveze in krščansko-socijalnega udruženja sestali na razgovor, katerega so se udeležili tudi ministar za uk in bogočastje, trgovinski in pravosodni ministar. Pri tem razgovoru so bili medsebojno naznanjeni sklepi obeh strank glede znanih posredovalnih predlogov. O tej priliki se je v predlogu samem še enkrat podrobno razpravljalo, na kar je sledil razgovor o daljnem formalnem postopanju v tej zadevi.

Grof Khuen-Hedervary pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 17. Ogrski biro poroča z Dunaja: Ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary je opoldne dospel semkaj s svojim tajnikom in pojde ob 1-30 pop. na avdienco k cesarju.

BUDIMPEŠTA 17. Ogrski biro poroča z Dunaja: Avdienca ministerskega predsednika grofa Khuena Hedervary-ja pri cesarja je trajala eno uro. Ogrski ministerski predsednik je predložil vladarju prestolni govor in predlog glede imenovanja predsedstva magnatske zbornice, katere predsednikom je bil imenovan grof Albin Csaky. — Cesar je rekel ogrskemu ministerskemu predsedniku, da pride že 22. t. m. v Budimpešto.

Grof Khuen-Hedervary je pred avdienco posetil obenem ministra za unanje stvari grofa Aehrenthala ter se z njim razgovarjal dlje časa. — Po avdienci se je grof Khuen-Hedervary vrnil nazaj v ogrsko palačo. Ob 4. uri pop. odpotuje v Budimpešto.

Grozna povodenj na Ogrskem.

ORŠAVA 17. O povodnji so znane sledeče podrobnosti: Reka Černa je dne 14. t. m. ob 2. uri in pol zjutraj stopila iz svoje struge, ker se je utrgal močan oblak. Voda je poplavela celo okolico dva metra na visoko.

Prebivalci so morali iskati rešitve na strehah. Voda je poškodovala železniški most ter udrla v jablanski predor, katerega je popolnoma zasula s kosi lesa in prodom. Vsi železniški in brzojavni drogovi so bili prevrnjeni.

Med vsakovrstnim orodjem so plavali po vodi tudi štirje mrliči. Vojaki in ognjegasci so pomagali povsodi. Tudi Dunav raste neprestano ter nosi mrliče in mrhovine seboj. Dosedaj se je spravilo preko 30 mrličev. Dela se noč in dan, da bi se zopet vspostavilo železniško, telefonsko in brzojavno zvezo. Škoda se ceni na več milijonov kron.

LUGOS 17. Iz županijskih okrajev prihajajo čimdalje groznejše podrobnosti o povodnjah in silnih nalivih, ki so povzročili neprecenljivo škodo. Najbolj prizadeti so okraj Bozovič in Moldova. Cele vasi so spremenjene v razvaline. Nekateri so izgubili popolnoma. Setve so popolnoma uničene. Ceste ter telefonske in brzojavne proge so razdejane. Promet je nemogoč. Poginila je vsa živina. Utonilo je nad tristo oseb. V Moldavskem okraju so valovi samo ob Donavi odnesli okoli 100 oseb. Prebivalstva se je polastila velika panika. Prebivalstvo odreka vsako pomoč, ker misli vsak le na svojo rešitev. Beda je grozna.

Budimpešta 16. Aviatik Illner je s svojim areoplanom padel na tla, ker se je

pisati zna tajna izvestja o vsakem, ki se mu je zameril. Lisički je to znano in zato je sedaj pokorna. A kakor ona, tako vse mesto. Samo enkrat sem si dovolil biti družega mnenja nego „velemožni“, — kakor ga nazivlje Stepanović, — pa, moral sem odstopiti od voditeljstva.

— Zunić vam je torej napravil to?
— Tako je. Zahteval je namreč od mene, da napravim potrebno, da bo Milkovičeva premeščena, češ, da je nemarna in bolehnna. Hotel pa je doseči to v svrhu, da pride na to mesto neka Anica Lazić, do tedaj učiteljica tam nekje v Brdih. Anica je bila namreč izredno lepa, a Zunić je — velik prijatelj lepe ženske. Jaz sem se protivil temu. Branil sem Milkovičevu. Seveda, dva tedna kasneje sem dobil od prijatelja list, v katerem mi javlja, da je vložena proti meni ogromna tožba s podpisi Stepanovića, Lisića, Lisičke in Milkovičeve. A tri tedne pozneje sem imel v roki dekret, s katerim so me odstavili od vodstva ter so na moje mesto menovali Stepanovića. Stepanović je namreč Zunićev ljubljeneč, ker je pisal v „Narodne novine“, v katerih je slavil Zunića, kakor prvega upravitelja v deželi in opisoval celo

pokvaril motor. Stroj se je razbil. Illner je ostal nepoškodovan.

Benetke 17. Kralj Viktor Emanuel, ki je sinoči dospel semkaj, je obiskal danes umetniško razstavo.

Lizbona 17. Govori se, da želi kabinet razpustiti zbornice, kralj Manuel je pa proti razpustu, ker se po njegovem mnenju ne more zaključiti zasedanja, ne da bi bil prej sklenjen proračun.

Baden 17. Nek policijski agent je ustrelil orožniškega polkovnika Wonsiatkega. Morilec in njegov sokrivec sta si na licu mesta vzela življenje.

Aleksandrija 17. — Danes je dospel semkaj bivši maroški sultan Abdul Aziz.

Kuerten 12. (okrožje Wipperfurt). — Sinoči okoli 6.30 je zletela v zrak tovarna smodnika. V sled eksplozije je bil ubit en delavec, drugi so bili težko ranjeni. Ubiti zapušča sedem otrok. Tovarna je popolnoma pogorela. Zdi se, da se je ugrela os nekega stroja, kar je povzročilo, da se je unel smodnik.

BALKAN.

Bolgarija in Srbija.

BELGRAD 17. Minister zunanjih zadev Milovanović je odgovoril danes na neko interpelacijo v zadevi premembe struge reke Timak na bolgarsko-srbski meji ter rekel, da se tozadevno razpravlja med obema vladama. Gre se za kos srbske zemlje, katerega je rečna struga preložila na bolgarsko stran. Srbska vlada je predložila sestavo mešane komisije, za ureditev preprega vprašanje. O tem se vrše sedaj pogajanja.

Srbsko-turško prijateljstvo.

BELGRAD 17. Turški minister zunanjih zadev Rifaat paša je srbskemu ministru zunanjih zadev poslal brzojavko, v kateri mu čestita, ker ostane dalje na svojem mestu ter ga prosi, naj izreče celemu ministerstvu njegova najsrčnejša čutila in najboljša voščila. Srbski minister zunanjih stvari je odgovoril z brzojavko, v kateri pravi, da smatra za svojo glavno nalogo doseženje popolnega sporazuma med Turčijo in Srbijo.

Protigrški bojkot v Turčiji.

CARIGRAD 17. Tukajšnji bojkotni odbor je objavil neko izjavo, na podlagi koje začenja danes protigrški bojkot. Grški poslanik se je danes obrnil v tej zadevi na ministra zunanjih zadev.

GOVOR

drž. poslanca dr. Rybářa na proračunski razpravi v seji zbornice poslancev dne 14. junija 1910.

S kom naj stopimo v pogajanja?

Za to morata biti vedno dva. Oba dela morata biti zadovoljna, stopiti v pogajanja. Do danes pa nismo videli na nasprotni strani, na strani Italijanov, nikake dobre volje. Nismo videli niti poskusa, da bi prišli z nami v dotiko. Čim stvar tako stoji, potem nimamo nikakega razloga, da bi se razvneli za to stvar, temveč moramo mi ostati na stališču, na katerem smo bili: da absolutno ne smemo dovoliti, da bi se oziralo na zahtevo po italijanski univerzi, dokler se nam ne ustreže glede naših šolskih zahtev, kar je odvisno deloma od Italijanov samih, deloma od vlade. Ako je vladi ležeče na tem, da dobe Italijani visoko šolo — in kakor se zdi, so za vlado res merodajni vplivi, da hoče izvesti to zahtevo — potem vlada ve, na koga naj se obrne. Vlada pa

tega noče vedeti, ker čujemo pač, da se vlada pogaja z Nemci, da se je pogajala celo s Poljaki, na one pa, ki so — za Italijani seveda — v prvi vrsti interesirani, na Jugoslovane, se dosedaj vlada še ni obrnila. To je naravnost žaljivo zapostavljanje, žaljivo preziranje Jugoslovancev!

Italijani — govorim tu s popolnoma realističnega stališča — imajo popolnoma prav, če po triletni službi v vladni večini zahtevajo plačilo za svojo službo in to v obliki vseučilišča. Oni imajo prav, ker vsako službo je treba plačati.

Nemške zahteve.

Kljubu temu, da je, po tem, kar sem sedaj rekel, to vseučilišče le plačilo za že opravljeno službo in bi se torej od strani vladnih strank ne smelo zahtevati nikakih daljnjih kompenzacij, vidimo vendar, da porablja Nemci tudi to priliko, da bi stivali nove zahteve in sicer zahteve, ki zadevajo ravno naše skupno jugoslovansko in italijansko ozemlje. In sicer zahtevajo Nemci, da se razširi nemško šolstvo v Primorju in da se poleg tega osnuje v Trstu navtična šola z nemškimi učnim jezikom (Cujte! Cujte!).

Nemci so dosegli pod sedanjo vlado, da so skoro na vseh oblastnih v Primorju, kjer ni nikakega avtohtonega nemškega prebivalstva — ker, kar je tam Nemcev, so tja prestavljeni uradniki in nekateri priseljenci trgovci, sicer ne najdete tam nikake nemške vasi, nikakega nemškega mesta, — boljša mesta zasedena po Nemcih, da posebno na državnih železnicah ni nobene večje postaje, ki bi ne bila popolnoma germanizirana, da se za te Nemce na večih postajah snujejo z državnim denarjem nemške šole, tako, da je domače prebivalstvo, tako italijansko, kakor slovansko izključno od boljših in sploh bolje plačanih mest. Ti Nemci, ki so na kopnem že vse okupirali, hočejo domače prebivalstvo odstraniti tudi od morja, edinega mesta, kjer dobiva domače prebivalstvo še svojega kruha. Italijani koliko iz tega razvidijo, kam jih pripravljajo njih zavezništvo.

Nas se ne ubranijo. Mi smo mlad narod; kljub temu, da prej nismo imeli nikakih šol, nismo mi izgubili s površja zemlje in tem manje izginejo danes, ko je v vzbuena narodna zavest.

Italijani dosežejo le to, da bodo imeli v Primorju poleg nas tudi mogočno nemško kolonijo, ki jim bo delala večjo konkurenco nego smo jim jo delali mi dosedaj. — V dokaz

kako postopajo Italijani napram nam, bi navedel le en kratek izgled, ki datira iz zadnjega časa. Mi zahtevamo šole ne le v mestu, čemur se Italijani upirajo z rokami in nogami, temveč zahtevamo tudi v okolici, ki je čisto slovenska in ki jo imam čast jaz zastopati. In tam gre za vas, ki je skoro uro in pol oddaljena od mesta, kjer so prebivalci izključno Slovenci in je obdana okoli in okoli od Slovencev, tako, da na kako poitalijancem ni niti misliti. Ta vas se imenuje Gropada. Poleg te je še druga vas, Padrič. Ti vasi zahtevata — ako se ne motim — že 18—20 let ljudsko šolo, ker morajo sedaj svoje otroke pošiljati preko ure daleč v Bazovico, v šolo. Potrebo in korist te šole je spoznal celo tržaški mestni svet pred približno 12 leti. V neki seji, kjer je župan odločil v prilog tej šoli, je bilo v načelu sklenjeno, da se tam osnuje šola.

Stvar stoji namreč tako, da ako ne osnujejo šole tam, bo treba ono v Bazovici razširiti, namreč zgraditi novo poslopje, ali

povedati službi. Tako se je tudi zgodilo. A slučaj mu je skrižal račune. Uprav tedaj, ko je bilo mesto učiteljice v Pazarincih izpraznjeno, izgubila je lepa Anka. Govorilo se je, da je pobegnila z nekim geometrom v Borno, ali kam. — Da je gospod upravitelj spisal Stipića tako, doznal je sirota po dnevničarju pri vladi, ki je imel poročilo v roki ter mu poslal prepis istega.

— Tak je torej! — se je izvil Jurkici bolesten izraz. V tem hipu jej je bilo vse jasno. Vsa Zunićeva ljubeznivost, vse njegovo prijateljsko srečavanje, — ah, sedaj je umela, kam je merilo vse to. Nje dekliški nagon, ponos njene nedolžnosti, verski njen čut, — vse to, vse jo je uprav zmešalo. Zelo jo je bilo sram. „In jaz, obdana se slepoto nisem spoznavala ničesar! Tako neumna! Sodila sem, da je le tako dober! Vsprejala sem njegovo vslugo, da me je zaprisegel, njegovo pomoč za stalno nameščenje, — oh, reva! A lahko bi bila sumila kaj! Oni njegovi obiski, njegovi pogledi — uh, kako se mi gnjusi, kako se mi gnjusi!“ Postala je tako razburjena, da se je komaj in povsem razstrebena poslovila od Smiljanica.

(Pride še.)

pa obstoječe poslopje zvišati za eno nadstropje. Na vsak način je potreben nov trošek za to vas. Kljub temu pa, da je magistrat spoznal potrebo osnutja te šole in je bil tudi mestni svet pred 11 leti za to, vendar po tem sklepu nismo še niti za korak naprej, tako, da smo bili prisiljeni iti na upravno sodnijo. Upravna sodnija je odredila nove komisijske poizvedbe, katerim se je pa magistrat leta in leta odtegoval.

Izgovarjali so se na vse možne načine. Ako je bilo lepo vreme, so govorili, da sedaj ne pojdemo tja, da bi gledali, kake klimatične razmere so tam; ako je pa snežilo, so govorili, da pri takem vremenu ni možno iti gori. Konečno se je vendar vršil ta komisijski ogled in potrdil, da res obstoji potreba osnutja šole. Neki slovenski mestni svetovalec je v tržaškem mestnem svetu interpeliral radi te šole in gospodje niso znali povedati drugega, nego da treba stvar — še študirati! Narodu, ki na tako v resnici nezadovoljen način postopa proti našim šolskim zahtevam, ne moremo ničesar dovoliti, dokler ta narod ne pride sam do boljega spoznanja. Izjavljam torej, da se bomo mi Jugoslavan — in v položaju sem, da izjavljam to v imenu vseh Jugoslavanov — z vsemi dovoljenimi sredstvi (odobravaje) branili proti zahtevi Italijanov, dokler ti ne spoznajo, da brez nas ne dosežejo ničesar. Naj se torej obrne le na vladno in Nemce, in ako jim ti morejo preskrbeti univerzo: buon viaggio.

Sodne razmere v Primorju.

Po teh izjavah naj omenim le mimogrede naših sodnih razmer v Primorju, ki so res škandalozne. Prosim samo par minut miru. Ne bom tu pravil morda o narodnih pritožbah, ker morem tu javno izjaviti, da v tem oziru nimamo povoda za posebne pritožbe, ker si sodniki vsaj prizadevajo — dasi se jim to ne posreča vsikdar — ustreči zahtevam prebivalstva v jezikovnem oziru. (Posl. dr. Laginja: Ne povsodi!) Ne povsodi, to vem. Nimamo pri nas še nikakih porotnih sodnij, pred katerimi bi se zamogel slovenski obtoženec slovenski braniti. Potem je najvišja sodnija, ki se ne ozira na zakonite odločbe in še vedno ne izdaja razsodbe v slovenskem jeziku. Kljub temu, da je najvišja sodnija dolžna izdajati svoje sklepe v jeziku stranke, so vendar Slovenci edini narod, ki je v tem oziru izjema. Ravno najvišja sodnija, ki bi morala biti čuvarica zakona, je torej ona, ki se v tem oziru ne ozira na zakon!

(Zvršetak pride).

Čehi in vprašanje italijanske pravne fakultete.

Nekam čuden molk vlada v češkem časopisju o tem vprašanju. Češki agrarci in radikalci so že opetovano izjavili, da bodo o vseučiliškem vprašanju stali z vso odločnostjo na strani Jugoslavanov, med tem, ko se to od Mladočehov in realistov doslej še ni slišalo. Narobe, širijo se glasovi, da mislijo Mladočehi in realisti v tem tako velevažnem vprašanju zapustiti Jugoslavo in glasovati za provizorij italijanske fakultete na Dunaju. To vest smo čitali v glasilu čeških radikalcev „Češkem slovu“ in jo čitamo danes tudi v drugih listih. Vest je prinesla tudi korespondenca „Centrum“, ki pravi, da je že samo dejstvo, da se je v Češkem klubu še le razpravljalo o tem, ali naj se podpira Jugoslavo ali ne, napravilo na jugoslovanske poslance zelo mučen vus. Kakor poročajo z Dunaja, bodo ti zahtevali od Češkega kluba odločnega pojasnila. Neverjetno in nemožno se nam zdi, da bi Čehi v tem tako važnem trenutku zapustili Jugoslavo in posebno nas Slovence na cedilu. To bi imelo za nadaljni razvoj slovanske stvari v Avstriji nedoglednih posledic. Z ozirom na to, da so bili Jugoslavo doslej najzvestejši prijatelji Čehov in goreči branitelji njihovih teženj, se nam zdi ta vest še bolj neverjetna in je iskreno želeli takojšnjega pojasnila od prizadete strani. Molč bi bil v tem vprašanju zelo nevaran in bi samo povzročil razna nespornazmljenja. Zatorej je v interesu naše skupne slovanske stvari, da pridemo na jasno čim prej.

V blaženje bede v Istri.

Nujni predlog poslanca Matka Mandiča in tovarišev glede blaženja bede, ki nastane vsled toče po pojedinih krajih Istre.

Koncem minolega in tekome tega meseca je toča — kje več, kje manj — v raznih krajih Istre, povzročila na setvah, posebno pa po vinogradih, veliko škodo. V večih občinah in raznih okrajih Istre so po toči, kje en del, kje polovica, a po nekaterih krajih celo več — uničeni poljski pridelki, posebno v vinogradih. Mlade setve in še nežno mladje na trtah so trpele silno.

Med kraji, ki so največ oškodovani, sta davčni občini Labor in Boršt v krajini občini Marezige v koperskem političnem okraju. Tam je uničeno preko polovice, da, celo tudi dve tretjini poljskih pridelkov.

Iz davčne občine Moravž, krajina občina Buzet, v koperskem političnem okraju, doznamo, da je dne 5. t. m. ob 2. uri popoldne padala tako silna in gosta toča, da

je vinski pridelek v vasi Moravž-Dvori in deloma v sosednji vasi Smokvice skoro popolnoma uničen. Uničeno je izlasti selo Moravž, ki šteje okolo 100 hišnih števil.

Razun vinogradov so trpeli tudi krompir, fižol, koruza in vsakovrstna vrtnina. Škode je samo v tej vasi okolo 20000 kron. Nekateri vinogradi so baje popolnoma uničeni.

Dne 10. t. m. je poškodovala grozna toča Zajerce in bližnjo okolico Draguča in Grimalde v krajini občini Buzet, politični okraj Koper.

Radi tega stavlja podpisani sledeči predlog:

Visoka zbornica izvoli skleniti:

C. k. vlada se pozivlja, naj da v krajih Istre, poškodovanih po toči, to škodo prečeni, zatem naj se oškodovancem odpiše dolžni direktni davki, in končno naj se jim nudi izdatno denarno podporo za javna dela, a v namen ublaženja bede.

V formalnem pogledu naj se ta predlog z vsemi prikrajski, predvidjenimi v § 42. poslovnika, odkaže odseku za ublaženje bede.

Med krščanskimi socijalci.

Kakor znano, je bil nižjeavstrijski deželni zbor pred kratkim zaključen na zahtevo krščansko-socijalne stranke, da je s tem zgubil imuniteto poslanec in dunajski mestni svetovalec Hraba, ki je obdolžil voditelje stranke, da služijo bogu Vzemi. Vse je seveda pričakovalo z napeto pozornostjo, kaj se bo še vse izcimilo iz te afere. Ker je bil Hraba poročevalec o proračunu v dunajskem mestnem svetu, je imel gotovo lepo priliko, spoznati svoje jogre. Opravičeno se je smelo torej pričakovati, da pride posl. Hraba na dan s senzacionalnimi razkritji. Sedaj pa, ko bi se bila imela vršiti obravnava na tožbo dunajskih krščansko-socijalnih mestnih svetnikov in poslancev, je Hraba kar naenkrat vse preklical.

Kljubu temu preklicu pa ostane vendar-le resnica, da je med krščanskimi socijalci — mnogo gnjilega.

Dnevne novice.

Mery del Val odstopi. Iz Rima poročajo, da papežev državni tajnik kard. Mery del Val v kratkem odstopi — Na njegovo mesto pride baje kardinal Rampolla.

Slovenska zmaga v Borovljah na Koroškem. Iz Borovelj poročajo: Na volitvi župana in svetovalcev so zmagali Slovenci, nemčurji so bili poraženi.

Domače vesti.

Opozarjamo ponovno na shod, ki se bo vršil drevi, ob 8-30 v veliki dvorani „Narodnega doma“. Kakor smo že povdarjali, je shod važen radi predmeta samega, o katerem se bo na istem razpravljalo ter radi odločilnega momenta, v katerem se nahajamo. Prosimo zato vse Slovence, brez ozira na politično mišljenje, da se prav gotovo vdeležijo shoda, ker se tu ne gre za nikako strankarstvo, ampak za splošno slovensko vprašanje.

Vseučiliščno vprašanje in naši poslanci. V včerajšnjem izdanku smo priobčili dopis iz Prage, došel nam iz krogov akademične mladine in ki vsebuje hudo očitanije na adresu naših poslancev brez izjeme, češ, da se nič ne zanimajo za vseučiliško vprašanje ter da puščajo akademično mladino osamljeno v tem težkem boju.

Mi smo priobčili ta dopis kakor nam je došel, ne da bi bili kaj spremenili ali kaj pripomnili, ker nismo hoteli vzbujati videza kakor da omalovažujemo glas akademične mladine in nje plemenite namene.

Danes pa moramo vendar povedati par besedi svojega mnenja, kar se tiče omenjenega očitanija. Dopusčamo, da utegne biti v jugoslovanski delegaciji tudi takih, ki se desintersirajo za vseučiliško vprašanje in da se ne razgrevajo zanje. Ne moremo pa dopuščati, da seto generalizira, ker je to krivično in ni v soglasju z dejstvi. Dejstvo je n. pr. da je vseučiliščno vprašanje ravno vsled odločnega nastopa naše delegacije zadobilo te dni tako krizičav značaj, da stavlja v nevarnost celo obstanek ministerstva in da stoji v vspretnju vseh notranje-političnih dogodkov.

Je-li ravno sedanja taktika naše delegacije najprimernejša, in ali ne bi bila kaka druga uspešnejša — to je vprašanje nazorov in zato se nočemo prerekati o tem. Mi smo hoteli le odkloniti krivico, ki je v trditvi, kakor da bi se vsa naša delegacija nič ne zanimala za vseučiliško vprašanje.

Električna železnica Opčine—Sežana. Uradno-stilistična trakulja. V včerajšnji „Triester Zeitung“ morete čitati nastopno, očitvidno iz uradnih krogov došlo stilistično trakuljo:

„Projektirte schmalspurige Kleinbahn mit elektrischem Betriebe von Opčina nach Sesana. Auf Grund des von der Statthalterei in Triest mitgeteilten Ergebnisses der am 6. und 7. Dezember 1909 durchgeführten Trassenrevision bezüglichen des vom

Verwaltungsrate der Aktiengesellschaft Triester Kleinbahnen in Triest vorgelegten generellen Projektes für die ungefähr 6,2 km lange Verlängerung der schmalspurigen, mit elektrischer Kraft betriebenen Kleinbahn Triest-Opčina nach Sesana hat das Eisenbahnministerium unter dem 23. Mai 1910 im Sinne der einschlägigen, von der vorgeannten Landesstelle befürworteten Kommissionsanträge die projektmässige Trassenführung der fraglichen Fortsetzungslinie nach Massgabe gewisser, vom genannten Verwaltungsrat in Aussicht genommenen Aenderungen der ursprünglichen Projektannahmen als Grundlage für die Verfassung des Detailprojektes dieser Bahnlinie genehmigt.“

Evo vam! Tu imate pred seboj posebljeni avstrijski birokratizem, ki vidi svoj namen le v sebi in ki piše zato tudi svojo nemščino tako, da je — ako le možno — javnost ne razume. Tjebirokratizem ima svoj cof in peijode njegovega stila so daljše nego najdaljša kita na kaki ženski glavi.

Po dolgem naporu — da so nam potne srage stopale na čelo — smo mi še le pogodili, kaj je hotel reči ustvaritelj te — kinezarske kite! Povedati je hotel namreč, da je železniško ministerstvo dovolilo sestavo podrobnega načrta za nameravano ozkotirno malo železnico z električnim obratom od Opčin do Sežane; in sicer na podlagi prvega ogleda proge, ki se je vršil dne 6. in 7. decembra, in le z nekaterimi spremembami, kakor jih želi upravni svet delniške družbe tržaških malih železnic.

Iz sodne službe. Dvorni svetnik Simon Letich, viši deželnosodni svetnik je imenovan pod predsednikom višjega dežel. sodišča.

Na adresu ravnateljstva c. kr. drž. železnice. — Kakor se nam poroča od Sv. Ane, je tamošnje postajališče že skoro popolnoma končano, tako da bo po 20. letih končno vendar-le vstreženo željam prebivalstva.

Želeti bi bilo torej, da se postajališče čimprej izroči prometu. Dovozna cesta sicer še ni niti začeta, a ljudstvo, se bo v začetku, kakor dosedaj, posluževalo tudi obstoječih klancev, samo, da mu bo v enem oziru ustrezno.

Nadejamo se, da se bo gosp. dvorni svetnik Galambos kot mnogoletni praktični železničar oziral na želje prebivalstva, ter da ne bo postopal birokratično, ampak tako, kakor zahtevajo koristi ljudstva, ki so v tem slučaju identični s koristmi drž. železnice, ki si bodo z otvoritvijo nove postaje povečale svoje dogodke.

Trgovcem z jestvinami. V smislu svoječasnega poziva pozivljamo vnovič one kolege-trgovce, ki so dobili od zadruge plačilne naloge, naj ne plačajo, ako ne dobe slovenskih pobotnic. Opozarjamo ob enem za slučaj, da bi hotel konsorcij tožiti, da se to ne godi potom odvnetika, ampak naravnost potom sodnije, vsled česar ne bo stroškov. Zadržni odbor je ukrenil vse možno, da se stvar reši lepim in mirnim potom.

Znano je dobro vsem, da mi zahtevamo le svoje in gledamo tudi na to, da bi se v zadruzi ohranila sloga in sporazumljenje in hočemo, da se spor v tem smislu reši. Odsek še ni dovršil dane mu naloge, ker mu to ni bilo možno radi drugih zaprek. Upamo pa, da bomo mogli v kratkem sporočiti kaj pozitivnega in prosimo svoje tovariše, da potrpijo za sedaj.

Gori smo pozvali tovariše, naj ne plačajo; če bi pa kdo njih iz kakega posebnega razloga hotel ali moral plačati, naj pošlje denar k c. k. namestništvu svetniku, ozirom obrtnemu referentu na tem uradu, Via Caserma št. 7, kjer dobi slovensko potrdilo.

V proslavo jubileja Družbe. — Iz Šklednja nam pišejo: V proslavo Družbinega jubileja priredi pevsko društvo „Velesila“ jutri v nedeljo koncert na dvorišču „Konsumnega in posojilnega društva“ v Šklednju (pri Barakošu). Vstopnine ne bo nikake. Ob enem bodo v proslavo 50-letnice himne „Naprej“ pevci peli to himno, povsem na novo naštudirano. Dalje bo pel zbor „Velesile“ krasno „Poputnico“, zloženo v proslavo 60-letnice istrskega prvoboritelja Vjekoslava Spinčiča.

Na vspredu bode tudi šaljiva pošta in šaljiva tombola.

Čisti dohodek tega koncerta je namenjen otroškemu vrtcu v Šklednju, ki je potreben in tudi vreden vse materialne podpore. Zato se načelnštvo „Velesile“ nadeja obile udeležbe od strani bratskih društev in drugega občinstva in kliče milim gostom že sedaj iskren: Na zdar!

Začetek ob 6. uri pop.

V slučaju slabega vremena se prireditve preloži na prihodnjo nedeljo.

Slov. trg. društvu „Mercur“ je nazkazala Kolinska tovarna glasom pogodbe prispevek v znesku K 600, za prvo popoldvo l. 1910.

Pri tej priliki pozivljamo gg. trgovce in nastavljenca, naj delujejo z vso vnemo za to narodno podjetje, ki poleg svoje konkurenčnosti, prispeva velike svote v narodne namene. Za izborne izdelke te tovarne ni težka reklama, ker dela blago že samo re-

klamo. Naša želja je, naj bi našel naš poziv obila vspeha!

Mestni svet bo imel v ponedeljek dne 20. tek. m. ob 7. uri zvečer svojo sejo.

„Branibor“. Občni zbor „Braniborja“ se bo vršil dne 2. julija ob 4. uri popol. v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Priglasilo se je doslej za člane razmeroma še jako majhno število. Poleg rodoljubnih posestnikov, uradnikov vseh strok in ženstva naj bi se oglasili osobito tudi taki, ki imajo že po svojem stanu več stika z gospodarskim življenjem: trgovci in njih gg. uslužbenci, uradniki naših gospodarskih zavodov, obrtniki itd. „Branibor“ bo društvo povsem gospodarskega značaja. Kdor ima torej veselja in navdušenja za to, naj se nemudoma oglašuje na naslov tajnika pripravljalnega odbora g. dr. Gregor-ja Žerjava v Ljubljani.

Našim rodoljubnim gospem-gospodinjam! Kaj ne, da tudi ve, drage naše rodoljubne gospe, boste vse udeležene s svojimi darovi na „primorskem paviljonu“ dne 3. julija v Ljubljani?! A saj vemo, kako sté vedno požrtvovalne in pridne, saj ste se vsikdar odzivala našim prošnjam. Iz Vaših kuhinj prihajajo vedno tako imenitne torte, buhtelni, kolači, štruklji, potice in kaj vemo vse kaj.

Spominjamo se, da smo morale na naših prireditvah gospodom prav povedati ime dotične gospe, ki je napravila tako fina in ukusna peciva, da so se gospodje kar sami potem povabili na te okuske.

Vemo, da boste vse tekmovalce mej seboj s svojim dobrim pecivom ter da zadnje dni tega meseca vse razpošljete na sledeče naslove.

V mestu vsprejemajo v ta namen: g.a. Zinka dr. Rybačeva Via Valdirivo štev. 11., g.ca Milka Mankočeva, Via Fontana 4, Zavod sv. Nikolaja via Farneto 18. in g.a. Biček v „Narodnem Domu“. V okolici in drugje pa odbori podružnic.

Damski odbor.

Posebni vlak v Št. Petru pri Gorici popelje jutri v nedeljo iz Trsta in okolice naše sokolske vrste in pa naše narodno občinstvo na veliko slavnost primorske sokolske župe. Ta sokolski zlet pokaže, v koliko je napredovalo Sokolstvo od lanskega zleta na Opčinah in gotovo je, da to pot do 600 Sokolov v kroju nastopi v sprevidu.

Vlak odide iz Trsta jutri v nedeljo dopol. ob 11.30, iz Rocola ob 11.43, iz Vrdele ob 11.53 in iz Opčin ob 12.14. — Na drugih postajah ne bo sprejemal ta vlak ljudi.

Vožnji listki se dobivajo le v predprodaji in sicer v Trstu pri vratarici „Narod. doma“, na Opčinah v društveni gostilni in na Vrdele v „Nar. domu“.

Cena listkov je iz Trsta in Rocola 2:50 K, iz Vrdele in Opčin 2:10 K, za naraščaj do 10 let pa od vseh postaj K 1:90.

Bioskop „Adria“ v Šklednju je izdal letak, ki se glasi dobesedno tako-le:

V nedeljo se je otvoril nov kinematograf Bioskop „Adria“ v Šklednju. Elegantna dvorana iz najnovejših in modernih časov edino družinsko shajališče od torka 14 do četrtega 16. Junija Velik program novosti.

I. Velik cesarske vaje na moravskem settembra 1909. Prisostvovali so cesar Franc Jožef I. in Guljem II.

II. Hrištofol Holumb je našel Ameriko 12 Oktobra leta 1492. — Veliko umetniško delo iz tovarne Gaumont iz Pariza, film 400 m.

III. H za Ključku tega Velikega dela se bo predstavljal ena slika smešna jako smešna...

Smešno, da, jako smešno, ako bi ne bilo za nas prežalostno, ako pomislimo na brezbriznost naših ljudi, ki jim je vse drugo prej, kot svoj materni jezik. Opaziti moramo pri tem, da so italijanski letaki, ki jih je izdala „Adria“, tiskani v pravilnem jeziku, slovenski letak pa ne, čeprav je lastnik rodom — Slovenec.

Ali ne bi bil zamogel lastnik naprositi kakega človeka, da bi mu bil sestavil letak v pravilnem slovenskem jeziku? Ako bi izdal tak letak kak tujec, bi rekli, da je to škandal, a ker ga je izdal Slovenec, je to — sramota!

Torej v staro železo! Prejeli smo: Gospod urednik! Ko ste prečitali zgornji naslov, ste se gotovo spomnili obilice svojih „prijateljev“, ki vam z železno doslednostjo — razume se, ko vi niste navzoči — svetujejo, da bi se že enkrat podali — med staro železo! Taki „prijateljski“ nasveti bi vas — ko ne bi imeli železne kože — gotovo žalili in to po vsej pravici. Da pa se malce potolažite, vam hočem povedati, da so le gotovi „kritiki“ razširili tako obsodbo o Vas. Sedaj ne gre več za enega ali drugega urednika, ki je „prestar“, da bi se umešaval v politiko, sedaj obsega obsodba že vse one, ki so prekoračili — ne vem prav, ali 30 ali 40 leto svoje dobe! Z eno besedo:

Vsi oni, ki že dlje časa delujejo na časnikarskem ali drugem narodno-političnem polju, vsi naj gredo med staro železo in na njih mesta naj se postavijo same mlade nabudne moči!

Do sedaj je bil ves svet le — narobe svet in to treba odpraviti! Kaj je treba, da se 40—50 letni „starci“ vsiljujejo na vsa važnejša mesta, ko imamo toliko mladih čilih moči, ki težko čakajo trenutka, ko jim narod podeli vsa odgovorna, častna in zaupna mesta!

Vojska ima toliko in toliko visoko nabrazženih mladih častnikov, ki komaj izhajajo s sedanji plačami — med tem ko se na čelu te vojske nahajajo sami mastno-plačani „starci“. Čemu imajo razni parlamentisti skoraj same „stare“ poslance?!

Čemu so vsi višji uradniki sami „starci“ ko je vendar na razpolago toliko in toliko bolj nabrazžene mladine?!

Čemu se celo pri porotah ozirajo le na bolj „stare“ ljudi, ki so po večini — ako ne celo vsi — sami starokopitneži, nepristopni modernemu kulturnemu naziranju! Vse to in še mnogo sličnega treba odpraviti čimprej, za kar poskrbi gotovo naša vrla vse časti vredna mladina. Omeniti moram, da tu ne mislim vse naše mladine, ampak le ono ki po listih, kavarnah in drugih lokalnih razpečava razne radikalne tirade, ter s tem smeši samo sebe!

Nekoč sem bil jaz skušal iznebiti se skrbi družinskega gospodarja in prepustiti otrokom, ki so bolj učeni od mene, naj oni „vladajo“ v hiši. To bi bil poskus, ki bi imel dokazati da je mladina sposobnejša za vladanje, nego pa vse stare groblje. Predno sem odložil nepotrebne skrbi, sem nekega dne rekel otrokom: Danes pojdemo na izprehod; določite vi, kam naj jo vdarimo! Kolikor glav, toliko nasvetov! Vsakdo je hotel, da velja njegova! Na zadnje se jih je polovica „skujala“ in sklenila, naj ne gremo nikamor.

Videč ta vspeh trenutnega izročanja „vladarstva“ sem rekel: „Ker vidim, da ni sloge med vami in ker sem se prepričal, da bi hotel vsakdo iz med vas igrati vlogo generala, vas povabljam, da gremo na hribe, kjer je zrak čist, lepo cvetje, lep razgled in zdravje za naša telesa. Vsi so me obskočili ter z radostnimi vskliki odobrili moj nasvet. To me je izmudrilo in sklenil sem, da ne bom nič več prepuščal otrokom, da se sami vladajo! Kakor sem storil jaz, tako naj store vsi oni, ki bi jim hoteli otroci zapovedovati!

Ni žalostnejše slike na svetu, nego je ona, če stariši tožijo: otroci naju nečejo ubogati! Umeje se pa, da, ako spoznavamo v mladini sposobnosti modrosti in volje do pametnega delovanja, moramo do mladino uvrstiti med zrele može, kjer naj se izvežba praktično, da bo mogla, ko bo popolnoma zrela, nasledovati nas ko pojdemo med staro železo, ako ne celo v krtovo deželo!

„Starec“.

Nova podružnica CMD. Sinoči se je vršil v „Narodnem domu“ v Barkovljah ustanovni zbor podružnice CMD za Barkovlje ob veliki vdeležbi iz vseh slojev: od inteligenta do priprostega delavca. Zanimanje je bilo veliko, ker že sinoči se je vpisalo okolo 70 členov in nabralo darov 50 kron. Tolika udeležba in požrtvovalnost brez vsake posebne agitacije delata čast našim Barkovljanom.

Tržaška mala kronika.

Regnikolo hotel ubiti prostitutko. — Včeraj ob 2. uri zjutraj je Herminija Bizjak, prebivateljica neke tolerančne hiše, napravila malo turo v kočiji skupaj s svojo prijateljico in kolegijno Asunto Michelin. — Ko ju je kočija peljala nazaj domov in pasirala ul. Scuole Israelitiche, se je kočiji približal neki Viljem Biondi, star 25 let, iz Copra Marittima (provincija Ascoli Piceno), čevljar in vratar hiše št. 4 v ul. S. Maurizio. Isti je zaukazal kočijažu, naj ustavi, Bizjakovi pa je velel, naj izstopi. Ker ni hotela ubogati, je Biondi hitro potegnil revolver, ga pomeril proti ženski in enkrat ustrelil. Na to jo je urno popihnil. Bizjakova se je z boleštnim vpitjem zvrnila dol iz kočije in se pri tem še zavrnila na desni roki. Prihital je redar, ki je Bizjakovo s pomočjo vse prestrašene Michelinove spremljal v „Igeo“. Zdravnik je konstatiral, da je kroglija običala v spodnjem delu trebuha. Ženska je hotela po prvem lečenju na vso silo iti domov, kar se jej je dovolilo.

Detonacijo so začuli tudi na inspektoratu policije v ul. Rettori. Takoj so pritekli ven inspektor in redarji, ki so se takoj razpršili na vse strani, da bi lopova aretirali. Posrečilo se je to inspektorju sredi staromestnega labirinta. Na policiji je Biondi izjavil, da ni hotel ustreliti Bizjakove, marveč da je storil čin iz ljubosumnosti. Rekel je, da je bil dolgo časa ljubimec Bizjakove in da jo je hotel tudi poročiti. Po dolgem prepiranju jo je zapustil, „ker ni zaupal njeni zvestobi“ in se je povrnil v domovino, kjer je ostal dva meseca. Od 3. t. m. se nahaja zopet v Trstu in sedaj je „čisto slučajno“ srečal deklino. Ljubosumnost ga je omamila, da jo je hotel „le raniti“. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Odmev velike tatvine. — Aretacija. Dne 9. t. m. smo poročali, da so g. Gilbertu Torinelli, uradniku pri tvrdki Hahn & Kalmus, ukradli v uradu listino z zneskom 1600 kron, ki jo je bil pustil v žepu jopiča, visečega na klinu. Sum je takoj letel na mladega uradnika tvrdke, nekega Gellerta, ki je bil le malo časa vslužben, in sicer ob

jako mali plači. Zalezovali so ga dlje časa in videli, da je mladi mož trosil preko svojih sredstev ter da je plačal neki račun z bankovcem, ki je bil profumiran, ravno tako kakor listnica g. Torinelli-ja. Gellert je bil aretiran. Poprej je tajil potem pa priznal in rekel, da se je po činu skesal in da je vrgel v Koprno listino z denarjem vred v vodo. Dva agenta sta ga privedla v Koper, a tu je priznal, da se je zlagal in da je listnica skrita v njegovem stanovanju. Listnico so zares našli, v njej je bilo še 1030 K. Ostalo je tat poprčkal. — Izročili so ga sodniji.

Osel ustavil dva vlaka. Sinoči se je moral italijanski vlak, ki prihaja na postajo južne železnice ob 7-7, ustaviti na viaduktu v Barkovljah. Istotako se je moral na omejenem viaduktu ustaviti tovorni vlak, ker se je bil prav na sredi tira ustavil nek osel, ki je kakor se je pozneje doz nalo, zbežal neki kmetici iz Sv. Križa.

Ko sta strojevodji obeh vlakov videla živo zapreko, sta ustavila vlaka, da bi v slučaju preprečila, da vlaka ne skočila s tira. Osla je potem nek kmet odvedel v Trst, ter ga izročil v varstvo inspektoratu južne železnice.

Nezgodí na delu. Fran Cirillo, star 38 let, težak pri neki tvrdki v Barkovljah je včeraj mej delom padel ter zadobil veliko rano na obrazu, izgubil je tudi mnogo krvi.

Lovrenc Russian, star 22 let, uslužben v škedenjskem plavžu si je včeraj mej delom zlomil gleženj na desni nogi. — Oba sta dobila prvo pomoč na zdravniški postaji, ki ju je potem spravila v mestno bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: Feliks muč. — Jutri: Peta ned. po bink.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 25.° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina. Tendenca za nevihte.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Trst“ naznanja novopisanim (začetnim) tamburašem, da se bo vršil pouk ob ponedeljkih in sobotah.

Odsek tržaškega „Sokola“ v Rojanu naznanja vsem članom in onim, ki hočejo pristopiti kot izvršujoči člani, da se vršijo v naprej vaje redno vsaki torek in petek ob 8. uri zvečer v dvorani „Konsum. društva“ v Rojanu.

Ob enem vabi vse izvršujoče in podporne člane na izvanredni občni zbor, ki se bo vršil v soboto dne 25. t. m. Na dnevnem redu je: a) volitev novega odbora b) Raznosterosti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu

Bratje Sokoli!

Pozivljamo Vas, da se jutri v nedeljo polnoštevino udeležite I. zleta primorske župe v St. Petru pri Gorici. Dolžnost Vaša je, da s svojo navzočnostjo povečati slavje sokolske ideje v naših pokrajinah in da številnim nastopom vrnete lanski obisk goriških Sokolov na Opčinah.

Sokoli! Popeljite se vsi s posebnim vlakom. (Odhod glej „Domače vesti“). Na zdar!

Odbor

Nar. del. organizacija.

Krajevna skupina N. D. O. — Sv. Marko in sv. Andrej. Odbor skupine vabi vse tovariše delavce podpornega društva „Samopomoč“ na zelo važno posvetovanje, ki se vrši danes v soboto, točno ob 8. uri zvečer v prostorih N. D. O. pri sv. Jakobu. Tovariši, udeležite se tega velevažnega posvetovanja v čim najobilnejšem številu!

R. Pregarec tč. predsednik.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Tudi danes se vprizori v tem gledališču opera „Mignon“. EDEN. Danes ob 4. pop. in 8-30 zvečer predstava marionet. Faccanapa, slavni odvetnik, Miss Legnetti in Faccanapa, Rudeci vrag in Milanec na morju.

DAROVL

— Nadalje je daroval podružnici za „Primorski paviljon“ v Ljubljani trgovec g. St. Schmidt v dveh narodnih kletkah dva para živih golobov najboljšee pasme. G. A. Germek rozaljero. Nadaljne darove za „Primorski paviljon“ sprejema podružn. tajnik A. Germek v otr. vrtcu.

— Za damski paviljon na Proseku so darovali sledeči gg.: Millionig: 4 steklenice različnih likerjev, g. ca Olga Dekleva: škatljo

Ivan Godina

stavbni klepar
TRST - ulica Soussa št. 3 - TRST
Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela
:: kakor n. pr. stavba, pomorska in obrtna. ::
Poprave iz bandona. cinka, medena, bakra itd.
se izvršujejo točno in solidno.
KOPELJI IN SESALKE PO NAROČILU. - Pro-
daja kuhinjskih in kmetijskih potrebščin t. t. d.
vse to po najnižjih cenah.

MODERNO POHIŠTVO
TRST
ULICA SV. KATARINE ŠT. 13
VOCAL ULICE V. BELLINI
PETER JERAJ

Agro-Merkur v Ljubljani

Uradni prostor: Janez Trdinova ulica 8
Podružnica Trst, ul. Stadion 3. Skladišče in kleti v Ljubljani in Trstu

AGRO-MERKUR je trgovcem in gostilničarjem itd., zadrugam, društvom itd.
najboljši vir pri nakupovanju blaga.

Pozor! Umetna gnojila, galica, žve lokrmila, semena stroji in orodja **Pozor!**

Vina

štajerska, istrska, da matinska, dolenska, goriška, vipavska zajam. pristna
SIR-maslo! Žita-moka-olja itd.

AGRO-MERKUR preskrbi sploh vsako blago AGRO-MERKUR ku-
puje vse pridelke in izdelke.

Cene najugodnejše! Postrežba točna!
ZAHTEVAJTE PRAVILA, CEN KE! PONUJAJTE SVOJE PRIDELKE!

GOSTILNA

„Andemo de Natal“

TRST, Belvedere št. 47
toči furlanska in dalmatinska vina kakor tudi
I. vrste Puntigamsko pivo vedno sveže
Domača kuhinja. Cene zmerne.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu,
da sem otvoril znano gostilno

„Pri Valentinu“, Trst

Barriera vecchia št. 34.
Tudi bom pristna vina. — Dobra domača
kuhinja cenj. gostom vedno na razpolago
Za obilen obisk se toplo priporoča
A. DEKLEVA.

Zaloga ta- in tnosom. vin, spirita, likerjev
in razprodaja na debelo in drobno

Jakob Perhanc, Trst

Via della Acqua 5, nasproti Caffè Central
Velik izbor francoskega sampanja, ponehkih
sortnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux
Burgunder, renskih vin, Mosella in Obianti Ruen,
konjak, razna gnanja ter posebni pristni tropicane
slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz
deških krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Ras-
pošilja se po povzetju — Ceniki na zahtevo na
franke. — Razprodaja od pol litra naprej.

Velik izbor

izdelanega perila, ovrtnikov, zapestnic
srajc, nogavic in rokavic. — Žepne rute
tucat od Kron 1 dalje. — Rokavice iz
kože od K 2-30 dalje. Dežniki od Kron
2-50 dalje — Vse to se dobiva v NOVI
PRODAJALNICI
ENRICO ZERQUENICH
Trst, Passo S. Giovanni 2 (nasproti Novim obokom)

NOVO POGREBNO PODJETJE H. Stibiel in drug

z bogate opremo za vsako-
vrstni pogreb. in prodajal-
nico mrtvaških predmetov in vsa-
kovrstnih vencev iz umetnih cvetlic
perle, porcelana. — Velika zaloga
voščenenih sveč

se je preselilo na
Corso 49 (Piazza Goldoni) Tel. 1405

Prodaja na debelo in drobno.

Tržaški grafični zavod
(Stabilimento grafico Triestino)
Trst, Piazza della Borsa 13.

Kupujte gramofone
in plošče
:: samo v največji primorski zalogi ::
Tržaški graf. zavod
(Stabilimento grafico Triestino)
TRST, Piazza della Borsa št. 13
Plošče s slovenskimi Hrvat-
skimi, italijanskimi in nem-
škimi komadi v ogr. izberi
Pošiljajte na deželo.
Plačevanje na obroke.

papirja. Neimenovan: 4 kozarčke, 12 steklenic pelinkove, 8 ustnikov za cigarete, g. Stan- nič: 1 škatljo damen-cigarete, g. Krže: 6 krožnikov za sadje, 1 service za jajca, 2 ko- šarici za kruh, 4 pepelnike, 2 mali tehtnici, 1 skledico za milo.

Vesti iz Goriško.

Iz Repentabra. Veselica pevskega društva „Dom“ iz Vel. Repna, ki se je imela vršiti dne 19. junija t. l., se je radi sokol- skega zleta v Gorici in radi drugih ovir prenesla na 17. julija t. l. — Podrobnosti o tej veselici, ki bo zelo zanimiva, kakor se sodi po predpripravah, obvestimo pravo- časno. Ob enem so naprošena bratska dru- štva za sodelovanje. Sporočiti je najkasneje do 6. julija t. l., radi sestave vspeveda.

V nakelski županiji, zlasti v vaseh Barka, Podgrad, Misliče, Skoflje in Vatovlje, so letos črešnje po tolikih letih zopet iz- redno zarodile.

Črešnje iz tukajšnje krajine slovijo že od nekdaj po svoji posebni debelosti in iz- rednem okusu. Tudi tako debelih, košatih in veličastnih črešnjevih stebel ne najdeš zlepa v kakem drugem kraju, kakor rastejo tukaj, kar spričuje, da je tu posebno ugo- den kraj temu sadju.

Kupci naj se potrudijo v te-le kraje, kjer dobijo letos na vagone tega izvrstnega sadja. V par dnevih prične obiranje.

Vesti iz Istre.

Iz Truš. (Koperščina) Kakor je čitate- ljem „Edinosti“ že znano, priredi tukajšnje pevsko-bralno društvo „Straža“ dne 29. t. m. svojo prvo veselico. Veselica se ne bo vršila, kakor prvotno objavljeno, med hra- stovimi vejami, ampak na prostornem dvo- rišču na Kortini blizu šole.

Na veselici bodo sodelovala bratska društva: „Samo“ iz Bertokov, „Ilirija“ iz Po- begov, „Volarič“ iz Čežarjev, „Svoboda“ iz sv. Antona, „Neodvisnost“ iz Marezij ter pevski zbor iz Gažona.

Rodoljube iz bližine in daljave vabimo tem potom, ker posamičnih vabil se ne bo razpošiljalo; po bližnjih vaseh pa bodo „pripopani“ plakati.

Ker društvo ni v dobrem gmotnem stanju, se darove hvaležno sprejema.

Druge slovenske dežele.

Otvoritev „Sokolskega doma“ v Zagorju ob Savi. Dne 17. julija 1910 bo otvoritev (II. slovenskega) „Sokolskega Do- ma“ v Zagorju ob Savi. — Po trudapol- nem delu dvajsetih let se je „Sokol“ zgradil svoj lastni „Dom“, ki mu bo pravo ognjišče ter stavba v ponos Zagorju.

Boj, ki ga bije tu Sokol, je jako ljut; sovražnikov ima neštevilno že od svojega obstanka in do danes, ki so se zarotili, da se mora „Sokol“ uničiti. Res, da je bilo že dovolj žrtev, a kljub temu ne omajamo, ampak z rodoljubnim srcem in pravo slo- vensko zavednostjo branimo zagorsko do- lino proti germanizaciji, za katero sta izdala že neštete tisočake „Südmarka“ in „Schul- verein“. A „Sokol“, kakor čuvaj narodne svetinje, je vedno odbijal naval ponemče- vanja s podvojeno silo.

Vrhunec je dosegla jeza pri naših so- vragih, ko so videli lansko leto, da prič- njamo graditi si svoj lastni „Dom“ in začeli so takoj na vse možne načine denuncirati zavedne „Sokole“ pri vodstvu rudnika; podtikali so celo podla sumničnja... A, vsa njihova v jezi storjena dejanja niso dosegla nič. — Kajti danes stoji veličastno, v sre- dini Zagorja, stavba „Sokolski Dom“, v ka- terem se bo naša mladina navduševala za narodne ideale ter krepila telesno. Lahko rečeno: to so naši žulji, kajti vsak „Sokol“ je položil mesečno svoj prispevek „Domu“ na altar.

In ni bilo še dovolj, da je zoper nas delala poturica, ampak celo še lastni bratje, ki so drugače v javnosti jako veliki rodo- ljubi, so jim pomagali pri tem grdem de- janju in so jim šli celo na roke, da bi prej izginil zadnji „Sokol“ iz Zagorja. — A pre- trdna jim je bila skala na meji, katero ovreči jim ni možno. — Zato pa apeliramo na vas drugi bratje ob sinji Adriji, da pri- hitite k nam dne 17. julija 1910 v obilem številu in nas navdušite za nadaljne boje, — kajti dela čaka nas še obilo. In ti za- vedni slovenski proletarijat, ki čuvaš kakor pionir ob Adriji svojo narodno čast ti nas poseti ter nam natoči v kupo tiste narodne zavednosti, s katero greš v boj za svoj rod ki ga tako iskreno ljubiš. — Pri nas se šo- piri oholi German, ter nam hoče iztrgati našo lepo slovensko zemljo, a mi mu ho- čemo pokazati dne 17. julija, da nismo samo mi tu, ampak da stoji še na tisoče čilih bratov, ki z nami čutijo in ne dopu- ščajo, da bi nas vzela v okrilje mati Ger- manija. Zatorej, dragi bratje, ob Adriji, oso- bito vi bratje „Sokoli“ prihite, da poka- žemo, kaj da je vzvišena „Sokolska misel“ ki naj triumfira po prijazni zagorski dolini dne 17. julija.

Za danes objavljamo samo majhen vspeved, natančnejši sledi v kratkem času: 1) Na predvečer serenada kumici. 2) V ne- defljo, 17. julija vsprejem gostov. 3) Telo- vadna izkušnja. 4) Otvoritev „Sokolskega doma“. 5) Izprevod. 6) Skupni obed. 7) Javna telovadba. 8) Ljudska veselica.

Bratska društva, ki se nameravajo ude- ležiti slavnosti naj nam izvolijo čim prej naznaniti, izpolniti doposlano jim vprašalno polo ter ob enem naj blagovolijo javiti, s katerim vlakom pridejo in kedaj da bodo odhajali. — Torej 17. julija 1910 je narodna slavnost v Zagorju, kar naj slavna društva upoštevajo. Na zdar!

Mali oglasi

Pristna vina vipavsko lastnega pridelka, istrsko in kraški teran, pri- poroča slavnemu občinstvu Franc Štrancar, lastnik gostilne „Pri Vipavcu“ v ulici Industrijski 5, zraven ulice Giuliani. 688

Vsi oni iz nakelske županije, ki prebivajo nad 10 let v Trstu in bi radi dosegli demovotasko pravico za sé in svojeje v Trstu, naj se zglešajo vsak dan v „Narodni gostilni“ pri sv. Ja- kobu od 6. zvečer dalje. Tam ima nakelaka občina svojega uradnika v osbi g. Gombača, ki jim svetuje in preskrbi, kar je potrebno. 1025

Prvo slovensko kegljišče pri sv. Jakobu se odpre z današnjim dnevom v gostilni „Pri treh rožah“ v ulici S. Marco št. 19. Telesno gibanje, dobra jedadca, mrzla in sveža pijača ter dober zrak so prvi pred- pogoji življenja. Ponudbe za stalni kegljarski klub sprejema Viktor Kosič, gostilničar. 1032

Učenca išče klepar A. KRAINZ v ulici Rigutti št. 37. 946

Na Opčinah išče se zemljišče. — Ponudbe z oznacbo cene in velikosti ter izveček mape, naj se pošlje pod „Edinost 1910“ na In. odd. Edin. 1027

Odda se mala sobica v ulici Gaspare Gozzi št. 3, II. nadst., vrata 5. 1026

Odda se takoj mala soba v ulici Mira- mar št. 9, pritličje. 1026

Jasip Stofla mizarSKI mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, iz vršuje vsako vrstna mizarSKA dela. 1032

Zavarovalnica goveje žvine v sv. Križu priredi javno to m- b o l o s plesom v sv. Križu dne 7/8 ob 5. uri po- puodne. 1008

„Pri stari brškovki“ v gostilni v ulici Belve- dere št. 17, se toči najboljši kraški teran istrsko črno in vipavsko belo. Domača kuhinja. Postreže ob vsaki uri z mrzlimi in gorkimi jedili. Postrežba točna. Cene zmerne. 1052

Širite EDINOST

Rodolphe Maas, Trst, ul. Farneto 38. Olje za stroje, cilindre, dinamo, motore itd. itd. posebno za žage na paro in mline. Bombaž za čiščenje strojev. TELEFON 11-45.

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificijalnega kamna s zalogo cementa. Aristide Gualco - Trst ulica San Servolo št. 2 Telefon 21-42.

35.000 stiskalnic za vino, sadje, ind. namene itd. 20.000 sadnih in vinskih mlinov velik št. hidrav. stiskalnic za obrt in gospodarstv. je izišlo iz Mayfarthovih tovarn. Leta 1909 je bilo vsega izdelanih: 2500 stiskalnic in 1200 mlinov. Jasen dokaz za dobroto teh izdelkov. Obrnite se z zaupanjem Ph. Mayfarth & Co. Tovarne poljedelskih strojev, livarne, sušine MAYFARTH & Co. Dunaj II, Taborstrasse 71, Dunaj. Išče se zmožnih zastopnikov.

Ivan Miheučić & Co. MEHANIČNA DELALNICA Trst - Via Tiziano Vecelio št. 4 - Trst. SPREJEMAJO SE V POPRAVO PARNI STROJI IN KOTLI, VSAKO-VRSTNI MOTORJI NA GAS IN BENZIN. — VSAKOVRSNA INDU- STRIJALNA DELA V KOVINAH IN KOLARSKA BAKRENA DELA VSE NAROČBE SE IZVRŠIJO Z NAJVEČJO SKRBNOSTJO IN NATANČNOSTJO. PRORAČUNI IN NAČRTI. TELEFON ŠTEV. 22-53.

CANTI JUGOSLAVI : (napisno IVAN KUŠAR). — Ta prvi zvezek te knjige je dotiskan v Italiji. Prevodi v italijanskem jeziku najboljših slovenskih, srbsko-hrvatskih in bolgarskih pesnikov — Ta I. zvezek bo obsegal tudi: Uvod, potem kratak načrt zgodovine slovenskega, srbsko-hrvatskega in bolgarskega slovstva in biografije sledečih pesnikov: Prešeren, Gregorčič, Kette, Zmaj Jovan Jovanović, Prendović, Branko Radičević, August Senoa. — Knjiga se bo prodajala po K 3.— v vseh knjigarnah v zalogi pri Josipu Gorenju (Slovenska knjigarna) Trst, Via Valdirivo št. 40.

Proda se pes bernardinec 2 leti star Vpra- ša naj se na pošti v Šklednju. 1022

Uradnik več slovenskega, hrvaškega, nem- skega in italijanskega ter deloma francoskega jezika, išče službe kot korespondent ali računski uradnik. Sprejme tudi vasko pisarniško delo. Naslov pri In. odd. Edinosti 9000

POZOR! Priporoča se slav. občinstvu restavra- cija Reka prej Mahorčić, Matavun, Škocijan, žel. postaja Divača, blizu slovečih škoci- janskih jam. Restavracija ima vedno na razpolgo sveže pivo I. vrste, kakor tudi vsa vina prve vrste. Vedno dobro pripravljena domača kuhinja. Postrežba točna, cene zmerne; na razpolgo je tudi lep prostor za automobile in kočije. Za obilen obisk se topla priporoča JOSIP CERKVENIČ, restavrater. 862

Poskusite FI- GOVO KAVO „Salutin“ finejši in najzdravejši kavni priradek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. 0000

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ Dr. Viktor Bandel Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads. po 9. do 1. in od 3. do 6.

GOSTILNA N. D. O. ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila. Gostilna je otvorenja vsako soboto in nedeljo do 1 ure popoldne.

Teranopivci pozor! Kdor hoče ko- zarez dobrega, naj pride k meni, v ulico G. Vassari 12, GOSTILNA „AL CIGNO“. — A. Bolé. 1019

Majcen Miloš. mizar - Trst - ulica Leo štev. 2. priporoča slavnemu občinstvu svojo mizarnico. Izdeluje vsakovrstno, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO.

Izključno edini slovenski gostilničar ki toči najboljšo vino! Kdor gleda svoje zdravje, mora iti v gostilno J. Leban, ul. Salice, Trst pod stopnicami, kjer toči dobro vipavsko po 72-64 stotink liter. Istrsko po 64-56 stotink liter. Za obilen obisk se sl. občinstvu priporoča J. LEBAN.

Gostilna Al Belvedere ul. Belvedere št. 37. toči najboljša bela in črna vip. in črna dalm. vina. Domača kuhinja, gorka in mrzla jedila vedno na CENE ZMERNE razpolago. POSTREŽBA TOČNA. Za obilen obisk se priporoča Vekoslav Rebeck.

Kdor hoče dober zajutrek naj se oglasi pri Antonu Ivančič-u, Trst ulica della Stazione št. 13 kjer dobi gnjat, salami, sir in rezane slanina kakor tudi raznovrstna vina in vedno sveže Dreherjevo pivo.

Zaloga ovsa klaja, detelje in korobačev po zmernih cenah Trst, ulica Belvedere št. 19 in ulica del Bosco št. 14.

RIHARD NOVAK & C. Pekarna in slaščičarna s prodajo moke TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13 Postrežba: točna. CENE ZMERNE.

Ugodna prilika! V veliki, fini žganjarni na trgu pred Narodnim domom št. 1 (vogal ulice Ghega) je na razpolgo. Nov dohod ogromne partije marsale in vermoutha po K 1-60 liter. Asti Spumante, Refošk, zagrebški Pe- linkovac in Sokol. — Posebne vrste: Ruse po najzmernejših cenah.

Giulio Reddersen. TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23 TELEFON št. 313. Kirurško orodje, ortopedični aparati, Moderele, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogovrste, elektroterapijske priprave, aparati za inhalacije. BELADISOR potrebštin z kirurškega zdrav- ljenja. Potrebštin iz gam'a in novorođitnega plaga.

Umetni : fotografični atelje pri sv. Jakobu - TRST. ulica Rivo št. 42 (pritličje). Izvršuje vsako fotografsko delo, ka- kor tudi razglede, posnetke, notra- njnost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd. Posebnost: Povečanje vsakotere fotografije. Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventuelno tudi zunaj mesta.